

"ונהי בעינינו כחגבים!" (י"ג ל"ט)

זו סיבת החטא - ויגבה לבו בדרכי ה' - יצר הרע מזלזל ומקטין את האדם ואומר לו מי ומה אתה... אך ברבינו יונה מבואר כי כשמגיע פיתוי היצר, צריך לחשוב 'אני מאד חשוב, בעל מדרגה' לא מתאים לי לעשות דברים כאלה! לא מתאים לי לדבר שטויות כאלה, פשוט צריך להתבייש!

(לקט רשימות" לגה"צ רבי נתן ווכספויגל)

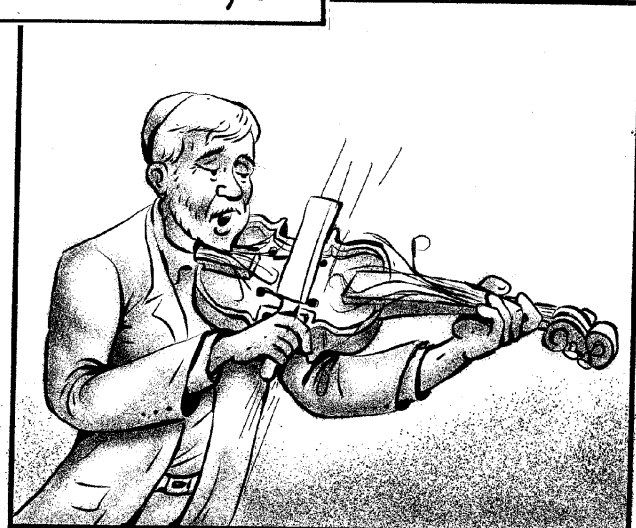

"ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים." (ט"ו ל"ט)

נשאל הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן, מיהודי שגר בעיר של גויים ויש לו אפשרות ללכת, או דרך רחוב שיש בו כנסיות - בתי תיפלה, או ברחוב שיש בו פריצות, באיזה בדרך עליו ללכת. **השיב רבינו:** הרע במיעוטו הוא ללכת דרך רחוב של בתי תיפלה, כי יצר הרע של עבודה זרה ביטלוהו אנשי כנסת הגדולה, אבל היצר של עריות עדיין מרקד בינינו.

(פרי חיים" גליון י"ד סיון תשע"ג)
 ועיין בזה ע"ז יז. ושיחתו הנודעת של רבינו הגאון רבי חיים שמואלביץ.

מעשה היה בשוחט שמצא אהו מנגן....

"ויניחו אותו במשמר." (שם ל"ד)

עוד מעשה בשוחט מקושש... שראוהו מתגלח בסכין חדה - תער, ואחר כך לא פחות ולא יותר שחט בסכין הזו כבש... **יהודי שראה זאת הוכיחו,** והנה למרבה הפתעתו לא רק שהשוחט לא התנצל, אלא ענהו עזות. היהודי שנחרד קיבל על עצמו כי הוא ובני ביתו לא יאכלו משחיטתו. והנה ארע מקרה, לאחר זמן, בלא ידיעתם הביאו לאשתו בשר משחיטת אותו שוחט. האישה הכינה ממנו תבשיל ואכלו ממנו. שאל האישה, מה דינם של הסיר, הכלים והבשר שנתהר. **השיב רבי יהודה אסאד:** נכון הדבר שהשוחט הזה עשה שלא כדין, הן בגילוח זקנו בתער, הן בשחיטה בסכין שאינו מיוחד לשחיטה, ונראה שהשוחט הזה הינו מקלי הדעת. אך עדיין שחיטתו כשרה, כי גם אותו יהודי שראה אותו 'מתגלח ושוחט' לא ראה שהוא שוחט שלא כדין, לכן כיון ש'רוב מצויין אצל שחיטה מומחין' אנו תולים שהוא שחט כהוגן. וכיון שלא נראה שאותו יהודי כיוון לנדור ממנו איסור הנאה, על כן הכלים והבשר מותרים. **אמנם למעשה** ראוי לדרוש ולחקור אחריו, ובינתיים יש להעבירו מאומנותו עד אשר יצדיק מעשיו. (ש"ת "יהודה יעלה" י"ד י)

השבת חל יום הזכרון לגאון רבי יהודה אסאד, קדוש וטהור, מגדולי רבני הונגריה ורבה של העיר סארדלי, כ"ג סיון תרכ"ו מעשה והתנכל לחייו של הגאון רבי יהודה אסאד אחד העלונים שהיה רגיל להסיעו. **היה זה כאשר רבינו עמד לנסוע לחתונת אחד מתלמידיו.** הגה העגלון תוכנית שטנית, שבהגיעו למורד ההר הוא יעזוב את מוסרות העגלה ויזנק החוצה, והעגלה עם רבינו תדרדר לתהום. **חוכמת רבינו** הצילה את נפשו מבעוד מועד. כאשר עברו דרך בית תיפלות וצלב שהיה ניצב בפרשת דרכים בסוף העיר, נוכח כי העגלון לא הסיר את כובעו כמנהגם לכבוד. **ביקש רבינו** שיחזירו מיד לביתו, בטענה כי שכח דבר מה. העגלון שרצה להסתיר את תוכניתו הרצחנית מיהר לעשות רצונו. כיון שהגיע לביתו נכנס רבינו פנימה וסירב לנסוע עמו. לשאלת אנשי ביתו על מה ולמה הוא מסרב לנסוע עם עגלונו הקבוע? השיב: "עברתי עמו ליד בית תיפלות, ונוכחתי שהוא אינו ירא מחוקי דתם, אם כן מי יערב שגם אינו ירא מלרצחני בדרך..." **דברי רבינו היו לפלא.** תלמידיו בדקו, תפסו את העגלון ומצאו אצלו סכין מחודדת, ממורטת היטב בה עמד לבצע את זממו באם לא תעלה תוכניתו הראשונה יפה. העגלון הושם במאסר. (דברי מהר"א" עה"ת תולדות המחבר)

"והנפש אשר תעשה ביד רמה ... את ה' הוא מגדף ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמה - כי דבר יהוה בזה ואת מצותו הפר."
(ט"ו ל-ל"א)

מעשה בשוליותו של חייט מומר, שעבד בעיר שרובה גויים. חלה השוליה, אישפזו אותו חבריו בבית חולים של גויים ומת.

חבריו הגויים קברוהו בבית הקברות שלהם, וטענו כי טרם מותו ביקש להמיר דתו. נשאלה השאלה האם מחוייבים משפחתו, או בני הקהל להשתדל ולהוציא ממון כדי לפנותו לקבר ישראל?

פסק הגאון רבי יהודה אסאד שלא מחוייבים לטרוח ולהוציא ממון כדי להעבירו לקבר ישראל.

וסברתו: טעם מצות קבורה היא כדי שלא יתבזה המת וכפרה. וכיון שהשוליה הזה כבר נקבר, אמנם במקום מבוזה, בבית קברות של גויים, נתבטלה המצוה דאורייתא. ורק נשארה מצוה דרבנן להעבירו, כיון שבית קברות של גויים עומד בדרך כלל אחרי חמישים שנה לחרישה. אך מאחר שהשוליה הזה נקבר בבית קברות קבוע ומסודר, אין מצוה לפנותו אף מדרבנן. **אמנם** יש טעם נוסף להעבירו, והוא מפאת כבודו, שאין זה ראוי שיהודי יסאר קבור עם גויים.

אך דין זה הוא בסתם ישראל, אבל ביהודי שחילל שבת ואכל מאכלות אסורות, אם הוא עצמו לא חשש לכבודו בחייו לחיות כמו גוי, ודאי וודאי שאחרים אינם אחראים לחוש לכבודו לאחר מותו בהוצאת ממון, ולא יהיה מותו טוב מחייו! (שם שני"ח)

השבת הינה תאריך מיוחד בתולדות עם ישראל

כתב הגאון רבי יאיר בכרך, בעל ה"חות יאיר": בכ"ג סיון יש לזכור נס פורים, כי בו נכתבו האגרות האחרונות שבהם היתה התשועה, ולהרבות ביום זה שמחה. (מקור חיים" תצ"ד)

היעב"ץ כתב: נראה שהקדים הקב"ה רפואה למכה ביום זה על ידי מרדכי, להשיב ספרי האף והחימה, למען תהיה לישראל בגלות תקומה. (בית יעקב" חודש סיון)

וכדבריו כן ארע - נס שבת כ"ג סיון

בתחילת מלחמת העולם השניה חולקה פולין בין גרמניה לברית המועצות. בשטחים המסופחים לבריה"מ הונהגה מדיניות סובייטיזציה מואצת. ארגונים יהודיים, ת"ת, עיתונות ובתי המסחר נסגרו וחוסלו.

מאות אלפי הפליטים היהודיים היוו בעיה לשלטון הסובייטי בהיותם חסרי בית וחסרי עבודה, ולמרביתם היו קרובי משפחה בשטחי פולין שבידי הגרמנים. השלטונות ניסו להתמודד עם הבעיה על ידי גיוס הפליטים מרצונם לעבודה בפנים ברית המועצות, אך הניסיון נכשל.

בשנת ת"ש הודיעו שלטונות ברית המועצות לפליטים היהודיים, שיש להם את "הזכות" לקבל אזרחות סובייטית. רובם הגדול של הפליטים חששו מכוונת השלטונות בזה וסירבו. הסובייטים ראו בכך חוסר נאמנות לשלטונם, ולכן:

בשבת כ"ג סיון, בוצע גירוש אכזרי של הפליטים שלא נרשמו כאזרחים רוסיים. במכת הלם אחת, מאות אלפי גברים, נשים וטף נלקחו בזה מביתם, והוטענו בכוח הזרוע אל רכבות גירוש מיוחדות, שבהם הובלו לסיביר, וליתר אזורי הספר המסוכנים בקצו רוסיה הרחוקה. המגורשים ראו בדבר זה גזירה איומה!

הצדיק רבי איצ'קל מפשוורסק ניחם אותם, באומרו: "יום זה כ"ג סיון מוכן לטובה וממנו לא תצאנה רעות!"

דבריו נשארו סתומים עד כ"ז סיון תש"א [22,6,41], בו החל "מבצע ברברוסה", הגרמנים פלשו לברית המועצות בעוצמה אדירה. הם כבשו שטחים עצומים והרגו את רוב יהודיה באכזריות.

המגורשים שהגיעו לסיביר, עברו יסורי גוף ונפש, אך רובם נשארו בחיים. בהמשך חלקם פוזרו בבוכרה ואוזבקיסטן. (ס"ה)

עם כיבוש הבזק של פולין בידי גרמניה נמלטו מאות אלפי יהודים אל גליציה המזרחית ובריתה למברג, ביניהם היה שר התורה, הרב מטשיביץ. גם הוא גורש לסיביר בשבת כ"ג סיון.

כך תיאר את שארע עד ראייה: 'ביום שבת קודש [כ"ג סיון] יצאו כל יהודי למברג אל הרחובות, מחזה מרעיד התרחש ליד הבית

בו התגורר רבי דב בעריש ווינדפלד גאב"ד טשיביץ. הגאון בחוליו נסחב החוצה, כשהוא אוחז בידיו ספר תורה.

המוני יהודים נאספו סביבו והתחננו אל הסוכנים החשאיים כי ירפו מן הרב, מאחר שהוא חולה, ועשו מאמצים אצל השלטונות הסובייטים לשחררו מן הגירוש.

ברם הגאון התרומם וקרא: 'אינני חפץ לצאת מן הכלל! למקום שיובילו את כל היהודים, אבוא גם אני!'

גם כשהיה רבינו על הקרון, המשיך רבי אברהם זייזמן בהפצרותו והשתדלויותו אצל השלטונות, הפעם המאמץ הוכתר בהצלחה, אך רבינו כצור חלמיש לא הסכים לרדת. ואף כשהסכימו לנתק את הקרון עם נוסעיו, סירב לפרוש מן הציבור.

בדיעבד ראו הכל את גודל חסדי השי"ת, שכן הגלייתו של רבינו לסיביר היתה מדרכי ההשגחה העליונה להשאירו בחיים, שכן כמעט כל מי שנשאר בלמברג נספה בידי הגרמנים, ואילו רבינו זכה להנצל ולהמשיך להאיר באור תורתו. ("חורבן והצלה", "שר התורה")

בכ"ג סיון שנת תרפ"ז התקיימה בירושלים חתונת אחיינו של האדמו"ר ה"אמרי אמת". אנשי ירושלים שאלו את הרבי שהגיע במיוחד מפולין, היאך קבעו חתונה בסוף החודש, הלא נהגו חסידים שלא לישא נשים אלא במילוי הלבנה?

ענה ה"אמרי אמת": יום כ"ג בסיון שאני, משום שבאותו יום כתבו את האגרות השניות לטובת היהודים.

ואמנם ה"אמרי אמת" בעצמו חיתן את אחד מבניו, רבי יצחק בכ"ג סיון. ובהזמנה נכתב: "וכאשר שמחו אבות אבותינו ביום זה, כן ישמחנו השי"ת ...". (ראש גולת אריאל)

פעם עשה האדמו"ר הזקן מקרלין סעודה בכ"ג סיון. שאל את המסובים: "מה ענין בסעודה זאת?" ולא ידעו מה לענות...

אמר להם: "יום זה הוא יום מכובד, כי בו כתבה אסתר את האגרות. וכיום נוהגים החסידים שאין אומרים בו תחנון." (קובץ בית אהרן וישראל" פ"ג. האדמו"ר ממונקטש לא היה אומר 'צדקתך' בשבת זו)

פעם נזדמן לגאון ה"דברי חיים" מצאנז ביום כ"ג סיון לערוך חמש בריתות. בברכה נתן לכל התינוקות את השם 'מרדכי', על הישועה שבאה ביום זה על ידי מרדכי היהודי. ("דרכי חיים" קמ"ג)

בימים ההם בזמן הזה - גזירת הגיוס

יתן ה' ויעשה גם עמנו חסד!

סיפר הג"ר רבי חיים דוד וייס, הדיין הנודע מאנטוורפן שאביו הר"ר פינחס היה צריך להתייצב לצבא, הלך להתברך מהאדמו"ר ה"אהבת ישראל" להפטר מהצבא.

שאלו הרבי מתי התאריך בו עליו להתייצב. השיב: 'חודש סיון'. החל הרבי לפזם בקול בנוסח קריאת המגילה "בשלשה ועשרים בו". ר' פינחס התייצב באותו היום וישוחרר. (לוח "דבר בעתי")

ניצוצות

שלש פעמים נאמר בתורה "וראיתם":

"וראיתם על האבנים" כנגד "דע מאין באת". **"וראיתם** את הארץ" כנגד "דע לאן אתה הולך". **"וראיתם** אותו וזכרתם" כנגד "ולפני מי אתה נותן דין וחשבון". (נטע נעמנים" תקצ"ח)

"והימים ימי ביכורי ענבים" - סח הגאון רבי חיים קניבסקי בשבת האחרונה: בישיבות נובהרדוק היו כותבים בחודש אלול איש לרעהו 'והימים ימי ביכורי ענבים', רמז למצות החודש... (נר לשולחן שבת" מהרה"ג ש"ד)

לציון יום הזכרון של גאון מופלא רבי ישראל זאב גוסטמן כ"ח סיון תנש"א **מעשה באברך צעיר**, הרה"ג מרדכי א. שנסע לירושלים להציע שידוך לבחור בישיבתו של הגאון רבי ישראל זאב גוסטמן.

הרב גוסטמן כיבד את האברך הצעיר בצורה מיוחדת, הושיבו ושוחח עמו חצי שעה, כיבדו בשתיה, בסיום נתן לו תשורה, את ספרו "קונטרסי שיעורים" על מסכת ב"ק. (נר לשולחן שבת" מהרה"ג ש"א)